

บทที่ ๕
สรุปผลและปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจสภาพการณ์ทางวัฒนธรรม จังหวัดศรีสะเกษ มีผลการสำรวจ ดังนี้
วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและสำรวจสภาพการณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดศรีสะเกษ ที่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและ
มิติการใช้ชีวิตด้านครอบครัว สื่อ ศาสนา และเศรษฐกิจ

ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านพื้นที่

สำรวจเด็ก เยาวชน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๒๒ อำเภอ

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสำรวจสภาพการณ์ทาง เป็นแบบสำรวจแบบ Rating
Scale ๕ ระดับ (น้อยที่สุดถึงมากที่สุด) ประกอบด้วยเนื้อหาที่ต้องการศึกษาในมิติการใช้ชีวิตด้านต่างๆ ๔
ประเด็น คือ ครอบครัว สื่อ ศาสนา และเศรษฐกิจ ที่สร้างขึ้นโดยสถาบันรามจิตติและกระทรวงวัฒนธรรม
สำรวจกับกลุ่มเป้าหมาย ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กเยาวชน ๒,๐๖๕ คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาในระยะเวลาตั้งแต่เดือน ๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึง ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕

วิธีการดำเนินงาน

ศึกษา รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ

๑. การเก็บข้อมูลโดยแบบสำรวจกับกลุ่มเป้าหมาย ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กเยาวชนและกลุ่มประชาชนทั่วไป

ศึกษาสถานการณ์ทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมมิติต่างๆ ด้านครอบครัว สื่อ ศาสนา และเศรษฐกิจ

๒. การใช้เครือข่ายนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม เป็นกลไกในการวิจัยหาแนวทางในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาความความเปราะบางทางวัฒนธรรม โดยใช้กระบวนการต้นทุนชีวิตสู่การเสริมสร้างบริบทเชิง
วัฒนธรรม ๕ ด้าน คือ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังชุมชน พลังสร้างปัญญา และพลังเพื่อนและกิจกรรม

๓. การสังเคราะห์สรุปข้อมูล ประชุมกลุ่มกับกลุ่มผู้ดำเนินโครงการ กลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่ม
ผู้เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาสภาพการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ

๑.สภาวะการณทางวัฒนธรรมด้านครอบครัว

ในด้านครอบครัวพบว่า

การใช้ชีวิตในด้านครอบครัวมีกิจกรรมที่ร่วมกันบ่อยๆ หลายเรื่อง เช่น อันดับ ๑ ครอบครัวเยาวชนมีกิจกรรมทานข้าวเย็นร่วมกัน เป็นอันดับ ๒ ครอบครัวมีเวลาพูดคุยกัน รองอันดับ ๓ ครอบครัวแสดงความชื่นชมเมื่อมีสมาชิกในครอบครัวได้ทำสิ่งที่ดี

การใช้ชีวิตในด้านครอบครัวที่ไม่ค่อยได้ร่วมกันทำกิจกรรมหลายเรื่อง หรือค่อนข้างไม่ได้ทำกิจกรรมนั้นๆ เช่น อันดับ ๑ ครอบครัวไม่ค่อยมีกิจกรรมไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่ อันดับ ๒ ครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาไปเลือกซื้อของด้วยกัน อันดับ ๓ ครอบครัวไม่ค่อยได้ไปวัด โบสถ์ มัสยิด ด้วยกัน

สรุปผล

สภาวะการณทางวัฒนธรรมด้านครอบครัวของเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมการทานข้าวเย็นร่วมกัน และมีเวลาในการพูดคุยกัน และมีการแสดงความชื่นชมเมื่อมีสมาชิกในครอบครัวได้ทำสิ่งที่ดี แสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ยังเป็นลักษณะของครอบครัวที่มีความอบอุ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีที่ครอบครัวยังมีเวลาให้กับคนในครอบครัวด้วยกิจกรรมเล็กๆ

๒.สภาวะการณทางวัฒนธรรมด้านสื่อ

ในด้านสื่อพบว่า การใช้ชีวิตที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อมากในหลายเรื่อง เช่น อันดับ ๑ เยาวชนชอบดูละครโทรทัศน์ อันดับ ๒ ชอบดูข่าวรายวันทางโทรทัศน์ อันดับ ๓ มีการใช้โทรศัพท์มือถือในชีวิตประจำวัน

ในด้านสื่อพบว่า การใช้ชีวิตใช้ชีวิตที่มีการใช้กับสื่อน้อยหรือไม่ค่อยได้ดำเนินการ ในหลายเรื่อง เช่น อันดับ ๑ ไม่ค่อยร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ อันดับ ๒ ไม่ค่อยกิจกรรมจิตอาสาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ อันดับ ๓ ไม่ค่อยอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

สรุปผล

สภาวะการณทางวัฒนธรรมด้านสื่อของเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษใช้บริการสื่อโทรทัศน์เพื่อการดูละครโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่และดูข่าวรายวัน และมีโทรศัพท์มือถือเป็นองค์ประกอบในชีวิตประจำวัน ในเรื่องของการใช้สื่อยังใช้น้อยหรือแทบไม่ได้ใช้เลยคือการใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และไม่ค่อยร่วมกิจกรรมจิตอาสาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์ และไม่ค่อยได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์มากนัก

๓. สภาวะการณด้านศาสนา

ในด้านศาสนามีเยาวชนร่วมทำกิจกรรมทางด้านศาสนาบ่อยๆ คือ อันดับ ๑ เยาวชนเชื่อในการทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้อง ได้ชั่ว อันดับ ๒ เยาวชนมีความศรัทธาในหลักคำสอนของ ศาสนาของตน อันดับ ๓ เยาวชนมีศรัทธาในศาสดาแห่งศาสนาของตน

ในด้านศาสนาเยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมน้อยหรือไม่ค่อยได้ร่วมกิจกรรมเลย คือ อันดับ ๑ เยาวชนรู้สึกไม่เห็นด้วยกับการที่คนเราจะสามารถเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องมีศาสนา อันดับ ๒ เยาวชนไม่ค่อยเข้าใจความหมายเบื้องหลังพิธีกรรมทางศาสนา อันดับ ๓ เยาวชนไม่ค่อยเป็นคนเคร่งศาสนา

สรุปผล

สภาวะการณ์ทางวัฒนธรรมด้านศาสนาของเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เยาวชนยังมีความเชื่อในเรื่องการทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว และมีความศรัทธาในหลักคำสอนของศาสนาและศาสดาของตน อยู่มาก ส่วนในเรื่องที่เยาวชนไม่เห็นด้วยที่สุดคือเรื่องที่เยาวชนไม่เชื่อว่าคนเราจะเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องมีศาสนา แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีความเชื่อในศาสนาสามารถทำให้คนเป็นคนดี แต่เยาวชนไม่ค่อยเข้าใจความหมายเบื้องหลังพิธีกรรมทางศาสนา และไม่เคร่งศาสนา

๔. สภาวะการณ์ด้านเศรษฐกิจ

ในด้านเศรษฐกิจเยาวชนมีความคิดเห็นคะแนนสูงพบว่า อันดับ ๑ เยาวชนภูมิใจในอาชีพของครอบครัว อันดับ ๒ เยาวชนคิดว่าการเรียนระดับปริญญา เป็นการประกันการมีอาชีพที่มั่นคง อันดับ ๓ เยาวชนคิดว่าตนเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต

ในด้านเศรษฐกิจเยาวชนที่เยาวชนไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมนี้หรือค่อนข้างไม่เห็นด้วย อันดับ ๑ เยาวชนมักไปถึงที่โรงเรียน/ที่ทำงานสาย อันดับ ๒ เยาวชนมีการจดบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นประจำ อันดับ ๓ เคยให้เพื่อนลอกข้อสอบ/ลอกงานไปใช้ประโยชน์

สรุปผล

สภาวะการณ์ทางวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจของเยาวชนในจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าเยาวชนรู้สึกภูมิใจในอาชีพของครอบครัว และเชื่อว่าการที่ได้เรียนจนถึงระดับปริญญา สามารถเป็นเครื่องประกันว่าต้องมีอาชีพที่มั่นคง และมีความเชื่อว่าตนเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และเยาวชนไม่ชอบไปโรงเรียนหรือที่ทำงานสาย การจดบัญชีรายรับรายจ่ายยังไม่ค่อยได้ทำ และไม่เคยลอกงานบ้านหรือลอกงานไปใช้เป็นประโยชน์ของตน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีค่านิยมที่ดีที่ไม่นิยมให้เพื่อนลอกข้อสอบ/ลอกงานไปใช้ประโยชน์

จากสภาวะการณ์ทางวัฒนธรรม ด้านต่างๆ ของเยาวชนอยู่ในศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด รองลงมาคือมาก และความคิดเห็นน้อยเป็นจํานวนน้อย

ปัญหาอุปสรรค

๑. การเก็บข้อมูลยังไม่ครอบคลุมถึงภาคประชาชน
๒. ในข้อคำถามของงานวิจัยไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเมื่อมีการประมวลผลก่อให้เกิดปัญหาการแปลผลบางค่า หรืออาจส่งผลให้ผู้กรอกแบบสอบถามเกิดความสับสนได้
๓. ระยะเวลาในการทำงานมีน้อยเกินไป
๔. การรับรู้ขั้นตอนวิธีการทำงานได้รับข้อมูลจากจังหวัดนาร่อง บางครั้งวิทยากรในจังหวัดนาร่องสื่อสารขั้นตอนการเก็บข้อมูลและวัตถุประสงค์ในการทำงานผิดเพี้ยนไป
๕. ประโยคคำถามในแบบสอบถามในบางข้อยากแก่การเข้าใจของเยาวชนที่อายุน้อยๆ อาจส่งผลให้ค่าคะแนนแปรผลที่ออกมาคลาดเคลื่อน

ข้อเสนอแนะการทำวิจัย

๑. **ด้านครอบครัว** ควรมีการส่งเสริมครอบครัวให้มีกิจกรรมไปเยี่ยมญาติผู้ใหญ่ ร่วมกันใช้เวลาไปเลือกซื้อของด้วยกัน และส่งเสริมให้เยาวชนและครอบครัวได้ไปวัด โบสถ์ มัสยิด ด้วยกัน

๒. **ด้านสื่อ** ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ร่วมกิจกรรมจิตอาสาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ และควรส่งเสริมให้เยาวชนอ่านหนังสือพิมพ์รายวันมากขึ้น
๓. **ด้านศาสนา** เยาวชนรู้สึกว่าจะไม่เห็นด้วยกับการที่คนเราจะสามารถเป็นคนดีได้โดยไม่ต้องมีศาสนา เป็นความเชื่อที่ดี ที่แสดงให้เห็นว่าเยาวชนมีความยึดมั่นในศาสนา แต่เยาวชนไม่ค่อยเข้าใจความหมายเบื้องหลังพิธีกรรมทางศาสนาควรมีการส่งเสริมและทำความเข้าใจเรื่องความหมายเบื้องหลังพิธีกรรมที่กระทำอยู่ และควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาของตนมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดศรัทธาและนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันของตน
๔. **ด้านเศรษฐกิจ** เยาวชนไม่มีค่านิยมไปถึงที่โรงเรียน/ที่ทำงานสายซึ่งเป็นค่านิยมที่ดีที่ควรมีการส่งเสริม ส่วนเยาวชนไม่ค่อยมีการจดบัญชีรายรับรายจ่ายเป็นประจำนั้น ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีโอกาสทำบัญชีเพื่อสร้างนิสัยการใช้จ่ายเงิน และเยาวชนไม่มีค่านิยมไม่เพื่อนลอกข้อสอบ/ลอกงานไปใช้ประโยชน์ นั้นเป็นสิ่งที่ดีที่ควรส่งเสริม

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑. การดำเนินงานวิจัยเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ที่สามารถต่อยอดจากผลการสำรวจสถานการณ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ควรเก็บข้อมูลในภาพที่กว้างขึ้น ในหลายๆพื้นที่ โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มสามารถเป็นตัวแทนประชากรในพื้นที่ เพื่อสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาสภาพการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นได้
๒. ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัยควรสามารถเลื่อมปีงบประมาณได้ เพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพ